

Socialdemokraterna stödjer de nordafrikanska folkens kamp för mänsklig värdighet

I Nordafrika har människorna fått nog av förtryck, maktmissbruk, fattigdom och korruption. Deras rop på mänsklig värdighet har nått hela världen.

EU och USA har låtit kortsiktiga intressen om stabilitet överskugga behoven av demokrati och mänskliga rättigheter. Vissa av arabvärldens regimer har hållits under armarna i utbyte mot att de hållit tillbaka extremistiska krafter, begränsat flyktingströmmar och garanterat stabilitet. Den politiken har varit kontraproduktiv.

Om EU och USA istället hade främjat demokrati och mänskliga rättigheter hade man stöttat verklig och hållbar stabilitet och utveckling.

Medelhavet är Europas Rio Grande. Det är det vatten som skiljer européernas välstånd från nordafrikanernas fattigdom och brist på demokrati. Det är det vatten där fattiga och desperata människor omkommer i tusental när de i rangliga farkoster försöker ta sig över till en bättre framtid.

Denna välståndsklyfta är inte långsiktigt hållbar. EU har byggt murar och ökat gränsbevakningen istället för att bidra till att länderna i dess södra grannskap demokratiseras och att social och ekonomisk utveckling kommer dessa länders befolkningar till del.

EU måste nu visa i handling att man står upp för de värderingar som utgör unionens fundament. Socialdemokraterna menar att de olika samarbetsavtal som EU har med länderna i regionen måste innebära en tydlig koppling till demokratisk utveckling och respekt för mänskliga rättigheter.

EU måste stödja länderna i deras arbete med att upprätta en fungerande rättstat, att bekämpa korruptionen, att få fungerande demokratiska institutioner, fria media och att bidra med de resurser som krävs för att kunna genomföra fria och rättvisa val.

Politiska reformer står självklart i centrum för utvecklingen i de nordafrikanska länderna men socialdemokraterna menar samtidigt att ekonomisk och social utveckling är avgörande för möjligheten att skapa en övergång till ett hållbart demokratiskt samhälle. Den unga befolkningen, där en mycket stor del är arbetslös, måste kunna känna framtidshopp.

Socialdemokraterna menar att EU kraftfullt bör arbeta med att uppfylla de löften som gavs redan under 90-talet om att låta länderna ingå i EU:s frihandelsområde. Det är dessutom nödvändigt att den gemensamma jordbrukspolitiken i EU reformeras på ett sätt som gör att bönderna i Nordafrika kan sälja sina produkter till EU. EU kan genom borttagande av tullhinder och reformerad jordbrukspolitik stödja en ökad handel som är nödvändig för att välstånd och utveckling också ska komma nordafrikanerna till del.

Socialdemokraterna menar också att EU bör lägga stor vikt vid att underlätta för kontakter och utbyte mellan människor, exempelvis genom ökat studentutbyte.

Nordafrikas kvinnor har intagit gator, torg och bloggar som en självklar del i kampen för frihet. Dock är kvinnors ställning i många arabländer oerhört eftersatt. Bristen på kvinnors delaktighet och inflytande i samhället utgör ett stort hinder mot utveckling i denna del av världen.

Arab Human Development Reports (AHDR) ger en god grund för att förstå bristen på utveckling i arabvärlden. Den första rapporten från 2002 fokuserade på tre centrala områden som utgör hinder för utveckling. Dessa områden var bristen på kvinnors delaktighet, brist på frihet samt brist på kunskap.

Bristen på kvinnors delaktighet och makt i samhället har behandlats ytterligare i en egen AHDR-rapport.

Sveriges bistånd till Nordafrika ska fokusera på två områden.

Socialdemokraterna anser att Sveriges stöd till de nordafrikanska länderna ska bygga på denna insikt om behovet av kvinnors delaktighet. Sveriges stöd ska fokusera på att bidra till att kvinnor ges möjlighet att göra sina röster hörda i den samhällsomvandling som nu sker. Kvinnornas erfarenheter och syn på hur samhället ska förändras kan utgöra den förändringskraft som behövs i Nordafrika långt efter att omvärldens strålkastare inte längre riktas dit.

Socialdemokraterna menar att Sveriges stöd också ska främja framväxten av ett starkt civilt samhälle. Civila organisationer är oerhört svagt utvecklade i arabvärlden. Svenska folkrorelser, fotbollslag, köror och andra föreningar har stor erfarenhet av

utbyte med människor i de forna öststaterna. Genom dessa samarbeten har det tydligt visats hur stor betydelse kontakten mellan människor och organisationer har för att utveckla ett civilt samhälle. Dessa erfarenheter bör nu svenskt bistånd bidra till att överföra till Nordafrika.

Socialdemokraterna menar att Sverige bör frigöra den kommande biståndsökningen som automatiskt följer av ökad BNI till en satsning på dessa två områden, kvinnors delaktighet i samhällsomvandlingen samt stöd till svenska folkrörelsers arbete för ett civilt samhälle i Nordafrika.

Den libyska regimens våldshandlingar mot sitt eget folk måste få ett slut.

Att upprätta en flygförbudszon över Libyen kan vara ett sätt att förhindra regimen från att använda sitt flygvapen i krigföring mot sin egen befolkning.

För alla fredsbevarande operationer som Sverige deltar i ska det finnas ett tydligt folkrättsligt mandat. Ett mandat givet av FN:s säkerhetsråd ska alltid eftersträvas. Detta är angeläget både med hänsyn till folkrättens krav och operationernas legitimitet och säkerhet. Men vid extrema nödsituationer, som utgör hot mot internationell fred och säkerhet men inte medför åtgärder från FN:s säkerhetsråd, kan inte världen stå passiv. Agerandet måste i dessa lägen prövas från fall till fall. Åtgärder kan endast vidtas på kollektiv grund inom ramen för en regional organisation och kan aldrig vara praxisgrundande.

FN:s banbrytande princip från 2005 om skyldigheten att skydda innebar ett viktigt steg framåt för folkrätten. Med detta sätts principen att människors rätt går före staters suveränitet. Ännu saknas dock en utvecklad praxis för hur världssamfundet ska gripa in när en stat inte vill eller förmår ta ansvar för att skydda befolkningen mot folkmord, etnisk rensning eller andra brott mot mänskligheten. Situationen i Libyen kan vara en sådan situation där principen är tillämplig.

Arabförbundet har uttalat sig för en flygförbudszon och därmed finns en politisk legitimitet för förslaget. Men för att få en folkrättsligt legal grund för insatsen krävs också ett beslut av FN:s säkerhetsråd.

Socialdemokraterna menar att Sverige bör vara pådrivande för att få det internationella samfundet att etablera en flygförbudszon över Libyen.

Socialdemokraterna menar också att Sverige bör vara berett att bidra till insatsen om FN så begär.

Tyvärr verkar EU fokusera på ”illegala flyktingar” när fokus istället borde vara på EU-ländernas gemensamma ansvar att bereda möjligheter till att söka asyl för de flyende. Vi socialdemokrater vill framhålla vikten av att Genèvekonventionen efterföljs och asylrätten hävdas. För att det ska fungera krävs ett solidariskt ansvar av EU:s medlemsstater för att den gemensamma flyktingpolitiken ska fungera och asylrätten ska kunna garanteras.

Socialdemokraterna menar att EU:s massflyktsdirektiv nu borde tillämpas för att säkerställa snabbt stöd till dem som nu flyr från krig och förtryck i Nordafrika. Därmed skulle ett gemensamt ansvarstagande och tillfälligt skydd kunna stärkas.

Sedan FN:s vapenembargo gentemot Libyen hävdes 2003 har ett flertal vapenexporterande EU-länder mycket aktivt marknadsfört sina produkter till Libyen.

Socialdemokraterna anser att det är angeläget att berörda myndigheter och organ nogsamt följer upp huruvida svensk ammunition eller annan krigsmateriel exporterats till länderna i Nordafrika i strid med gällande svensk lagstiftning.

Som vi anfört tidigare anser Socialdemokraterna att en ny krigsmateriellagstiftning måste till. Den ska vara i fas med utvecklingen på området och som är koherent i enlighet med politiken för global utveckling. All handel med vapen och krigsmateriel ska kontrolleras genom strikta regler. Sverige ska vara ett föregångsland genom sin lagstiftning om svensk export av vapen och krigsmateriel. Icke-demokratier och länder som bryter mot de mänskliga rättigheterna kan inte ges samma legitimitet att få köpa vapen. Vid export ska hänsyn tas till risken för krig och om staten begår brott mot mänskliga rättigheter.